

شماره نام صحیح اول	نمره عدد	نمره حرف
شماره نام صحیح دوم	نمره عدد	نمره حرف

پاسخ نامه

کد امتحان:	۳۴۰۱۲/۲۰
تاریخ آزمون:	۱۴۰۱/۳/۲۵
عنوان:	اصول فقه ۴
کتاب:	اصول فقه مرحوم مظفر
محدوده:	از ابتدای الباب الخامس «حجیه الظواهر» تا پایان بحث تعادل و تراجم
حذفیات:	به استثنای مباحث: الشهرة، السیره و القیاس

کتاب اصول الفقه - امتزات بوستان کتاب - سال ۱۳۹۴

۰/۵

۱- در مورد تعارض کدام گزینه صحیح است؟

- الف. التعارض هو امتناع اجتماع حکمین فی مقام الامتثال
- ب. التعارض هو تکاذب الدلیلین علی نحو لایمتنع اجتماع صدق احدهما مع صدق الآخر
- ج. التعارض هو امتناع اجتماع حکمین فی مقام الجعل و التشریح
- د. التعارض هو تنافی الدلیلین بحسب مقام الثبوت لا الایثبات

۰/۵

۲- در بیان فرق بین ورود و حکومت کدام گزینه صحیح است؟

- الف. حکومت در نتیجه مانند تخصص و ورود در نتیجه مانند تخصیص است
- ب. حکومت در نتیجه مانند تخصیص و ورود در نتیجه مانند تخصص است
- ج. ورود همان تخصص و حکومت همان تخصیص است
- د. در حکومت یک دلیل رافع موضوع دیگر است وجدانا و حقیقتا و در ورود یک دلیل رافع موضوع دیگر است حکما و تنزیلا

۰/۵

۳- قاعده اولیه در متعارضین در صورت عدم ترجیح یکی بر دیگری عبارت است از:

- الف. تخیر
- ب. تساقط
- ج. جمع عرفی
- د. جمع دلالی

۰/۵

۴- کدام مورد از مرجحات خمسه نیست؟

- الف. الترجیح بالصفات
- ب. الترجیح بالشهرة
- ج. الترجیح بموافقة الكتاب
- د. الترجیح بحکم العقل

۵- مراد از حکم عقل و بناء عقلاء در بحث از حجیت قول لغوی چیست؟ مصنف کدامیک را به عنوان دلیل بر حجیت قول لغوی می پذیرد؟

۲

پاسخ: مراد از سیره عقلاء بناء عملی عقلاء بر رجوع به اهل خبره است و مراد از حکم عقل، حکم عقل به وجوب رجوع جاهل به عالم است و مصنف، دلیلیت حکم عقل بر حجیت قول لغوی را می پذیرد.

۲

۶- فرق ظن فعلی و ظن نوعی چیست و حصول کدام یک از آن دو مبنای حجیت ظواهر است؟

پاسخ: در مورد ظواهر الفاظ، ظن فعلی آن است که از لفظ، برای شخص، بالفعل ظن حاصل شود و ظن نوعی آن است که لفظ شائیت آن را که برای عامه مردم ظن ایجاد کند، داشته باشد. ظن نوعی مبنای حجیت ظواهر است.

۷- دیدگاه محقق قمی صاحب قوانین را در مورد عدم حجیت ظهور، نسبت به غیر مقصودین بالافهام توضیح دهید.

۲

پاسخ: دیدگاه محقق قمی این است که ظهورات الفاظ کتاب و سنت تنها نسبت به مشافهین یعنی کسانی که در آن زمان مورد خطاب قرآن و سنت بوده و مقصود بالافهام بوده‌اند حجت است و اما نسبت به غیر مقصودین بالافهام، مانند مردم زمان ما، حجت نیست.

۲

۸- با عنایت به متن زیر توضیح دهید نهی از تفسیر به رأی چگونه با حجیت ظواهر سازگار است؟

«و أما ما ورد من النهي عن التفسير بالرأي: مثل النبوي المشهور: «من فسّر القرآن برأيه فليتبوأ مقعده من النار» فالجواب عنه أنّ التفسير غير الأخذ بالظاهر، و الأخذ بالظاهر لا يُسمّى تفسيراً.»

پاسخ: از جمله دلائل مخالفین حجیت ظواهر کتاب روایاتی است که از تفسیر به رأی نهی کرده است. پاسخ این است که تفسیر آیات، با حجت دانستن ظاهر آیات متفاوت است و أخذ به ظاهر روایات تفسیر شمرده نمی‌شود تا مشمول نهی از تفسیر به رأی باشد.

۲

۹- شهرت عملی و شهرت روایی چیست و کدامیک از مرجحات باب تعارض بشمار می‌رود؟

پاسخ: شهرت عملی عبارت است از شهرت فتوایی که مطابق روایت باشد و شهرت روایی عبارت است از شهرت در نقل روایت اگر چه عمل بر اساس آن روایت، مشهور نباشد. شهرت روایی از مرجحات باب تعارض است.

۲

۱۰- دو مورد از موارد جمع عرفی را با مثال توضیح دهید.

پاسخ: یکی از موارد جمع عرفی زمانی است که یکی از دو دلیل أخص از دیگری باشد. مثال ... و مورد دیگر مربوط به جایی است که یکی از دو دلیل یا هر دو دلیل، دارای قدر متیقن در اراده باشد. مثال ... (ص ۵۶۶)